لە پەراوێزی پێشنیاری یەکگرتنەوەی گۆڕان و یەکێتیدا!.. عوسمانی حاجی مارف

هەڵبژاردنی ئەم جارەی پەرلەمان کە بڕیارە لە ١٨/١١/٢٠٢٣دا بەڕێوەبچێت، لە هەلومەرجێکی تایبەتیدا لایەنە سیاسییەکان ناچارکراون کەخۆیان ئامادەبکەن بۆ مامەڵەکردن لەگەڵ پێداویستییەکانی ئەم هەڵبژاردنەدا، کە بۆ خۆشیان ڕۆشن نیە دەرگیری کام بەرەی سیاسی دەبن و ئایندەی پێگەی سیاسیان لە کوێدا دەگیرسێتەوەو چییان بەسەر دێت. ئەم دۆخە لەو شوێنەوە ناچاریە بۆیان کە هەنگاو بەداوی هەنگاودا، دەبینین پێگەی حکومەتی هەرێم لە سایەی حکومەتی عێراقدا بێدەسەڵات ترو بچوکتر دەبێتەوە، واتە هەڵبژاردنی ئەمجارە هەوڵدانێکە بۆ بەڕێکردنی ئەو دۆخە نالەبارەی دەرگیری لایەنە سیاسییەکانی هەرێم بووە، دەبێت کاردانەوەیەکیان هەبێت.

ئەم ڕەچونەی هاوسەنگی هێزەکانی بزوتنەوەی کوردایەتی، پاش ٣٠ساڵ زیاتری ڕەوەی نەرێنیانە، لە هەژمەنی کۆمەڵگە بە بیری دەمارگیری نەتەوەیی و داگیرکردنی کوردستان بە دەسەڵاتی میلیشیایی، کە جۆرێک نمونەی ڕەنگدانەوەی ئەزمونێکی بن بەست و شکستخواردو بون لە بەڕێوەبردنی کۆمەڵگەدا، نەیان ویست و نەیان توانی دابینکەری دۆخێک لە ئارامی و ئاسودەیی سیاسی فەراهەم بهێنن.

گەورەترین کێشەیەک کە لە هەگبەی حزبەکانی بزوتنەوەی کوردایەتیدا نەگەیشتە ئاکامێکی یەکلایی کەرەوە، هەرگیزیش یەکلایی کەرەوە نابن، نەتوانین و نەویستنی دامەزراندنی "دەوڵەتە"،دەوڵەت لە جوگرافیایەکدا کە سی ساڵە زیاترە حوکمرانی تێدا دەکەن. ئەم حاڵەتە گەورەترین گرێ کوێرە و ئاستی نزمی تەواوی مێژوی هەڵسورانی سیاسی بۆرجوازی کوردە، هەر بۆیە هەمیشە زەلیل و پاشکۆ و ملکەچی بەرژەوەندی سیاسی دەوڵەتانی تر بون.

ئەم واقعیەتە لاسەنگە، پێگەو پراتیک و سونەتی تەواوی حزبە ناسیۆنالستەکانی کوردستانی خستۆتە ناو یەک چوارچێوەوە، کە لە هەمان کاتدا هەمیشە کاریگەری تەواویان لەسەر بەجێ نەگەیاندنی حەتمیەتی یەکێیزی وپەرشوبڵاوی خۆیان و گێژاوی سیاسی داناوە.

گەورەترین پاڵەوانی ئەزمونی مەیدانی فەراهەم هێنانی ناجێگیری و گێژاوی سیاسی لە کوردستاندا، ئاشکرایە کە بەمەری جێگا پێنجەی

پارتی و یەکێتی، بە مۆری بنەماڵەی بارزانی و تاڵەبانی، لەسەر تەواوی کارەسات و ڕوداوە دژی ئینسانییەکاندا واژۆکراوە و مێژوییەکی تێکەڵ بە ناوچەوانیانەوە.
جیابوونەوەی گۆڕان لە یەکێتی و دواتر هەڵسورانی سیاسی بزوتنەوەی گۆڕان، نموونەیەکی ترە لە بەرجەستەکردنەوەی درێژەدان بەهەمان هەڵڕشتنی تورەکەی خوڕقاندنی کارەساتەکانی بزوتنەوەی کوردایەتی، کە گۆڕان جگە لە پێکهێنانی دەخڵەکی تەماوی ناڕۆشنی کاتی بە ئومێددان، شتێکی تریان نەکرد، دواتر دیمان کاریگەری بەڕاو مەینەتییەکان بەسەر ژیان و گوزەرانی کرێکاران و زەحمەتکێشان و خەڵکی بەشمەینەتی کوردستاندا تیژترو قووڵتر بوونەوە، چونکە بزوتنەوەی گۆڕان جگە لەوەی لە دایک بوی ڕیزی هەمان چوارچێوەی نەوەکانی بزوتنەوەی کوردایەتییە، لە هەمان کاتدا نموونەیەکی کەنەپەرستترو مەترسیدارترە لە ناو پێکهاتەی ناسیۆنالستی کورددا، هەر بۆیە خەڵکی کوردستان شانسی باشیان هەنا کە ئەم ڕەوتە بە زویی دامرکایەوە و شکستی خۆی سەلماند.
یەکێتی نیشتمانی کە ئێستا لە لوتکەی قەیرانی سیاسی و دەخڵەکی نالەباردایە، لە چوارچێوەی ئەو ئاڵوگۆڕە سیاسیانەی لە ناوچەکەو کێشەکانی لە گەڵ پارتیدا دەرگیرە، کەوتەتە بەردەم پێگەیەکی زۆر نزمتر لە نێو هاوکێشە سیاسییەکاندا، بەتایبەتی کەوتەتە نێو دوڕیانەکەوە لە پەیوەندی نێوان حکومەتی هەرێم و حکومەتی عێراقدا، زەحمەتە بتوانێت جێگایەکی سەربەخۆی گونجاو بە هەر بڕیارێکی سیاسی و پەیوەندی دیبلۆماسی لە گەڵ پارتی و حکومەتی عێراقدا پەیدا بکات، بە کوردییەکەی لە حاڵەتێکی دەشداماندا چاوەڕوانی ئەوەیە لەوە زیاتر بچوک بونەوەی خۆی قەبوڵ نەکات، گەر دەخڵەکە یارمەتی بدات.
هەروەک لەسەرەتادا دەربارەی بەڕێوەچونی هەڵبژاردنی ۱۸/۱۱/۲۰۲۳ ئەوەمان دەستنیشان کرد کە لە دەخڵەکی تایبەتدا لایەنە سیاسییەکان ناچارکراون خۆیان ئامادەکەن، ئەم هەڵبژاردنە بۆ یەکێتی نیشتمانی بارگرانییەکی زیاتر دەخاتە سەر دەورو پێگە سیاسییەکەی، گەر نەزانە و نەتوانە بە پاراستنی پێگەی سیاسی لە بەرامبەر پارتی و گەمەی سیاسی لەگەڵ ڕوداوەکاندا باش بجوڵێتەوە، یان بە مامەڵەیەکی گونجاوتر ڕوبەڕوبونەوەی هەلومەرجێکی تازە لە خۆی نیشان نەدات، ئەوە حەتمیە کە دەکەوێتە بەردەم ئایندەی خەسارەتێکی زیاترو مەترسیدارترەوە، لەم سەنگەیەوە یەکێتی کەوتەتە بەردەم حاڵەتێک، نە بەشداری لە هەڵبژاردن و نە بایکۆت بەرامبەر هەڵبژاردن، ئاسۆیەکی ڕون ناخاتە بەردەم ئایندەی پێگەی سیاسی و ڕۆڵی لە نێو ئاڵوگۆڕەکاندا. هەر بۆیە بڕیاردان لەسەر بەشداری لە هەڵبژاردندا

بەبێ ئامادەبونێک کە نیشانی بدات هاوکێشەکە تا ئاستێك ئەتوانێ زیانی تیا نەکات، دەکەوێتە بەر چارەنوسێکی نادیار و دۆڕاندنێکی گەورەوە.

ئەم هەوڵەی سەرەکی ئێستای یەکێتی نیشتمانی بانگەوازی بۆ دەکات کە دەوڵەت"یەکیتی بە هەموو شێوەیەک ئامادەیە بۆ هەنگاونان بەرەو ڕێککەوتنێکی نوێ و یەکگرتنەوە لەگەڵ گۆڕان"، فڕێدانی ئەم کارتەو کردنەوەی ئەم دەرگا سەوزە، هەرچەندە قسەی سەرپێی و نا فەرمیە،لەو هەواڵانەیە کە بافڵ دەیەوێت هاوسەنگی هێزەکەی لەو هەڵبژاردنەدا بەهەر شێوازو بەهایەک بووە ساغکاتەوە، بۆ ئەمەش پەنا بۆ گۆڕان دەبات، بەڵام لە چەند ساڵی ڕابردودا پێگەیەک کە گۆڕان لە ئاستی ڕۆڵی هێزەکەی نیشانیداین، جگە لە گەڕانەوەی بەردەوام بۆ دواوە ڕوخسارێکی گەشبینی بۆ لایەنگرانی نیە، گۆڕان ئێستا جگە لە کاریکاتێری هەرەس و پەرشوبڵاوی شتێکی تری پێوە دیارنیە.

بە مانایەک ئەو بانگەوازەی بافل دەیەوێت ڕێگەیەک بۆ ڕزگاری یەکێتی لەو قەیرانەی دەرگیری بوە پەیداکات و پێداچونەوە بە دەستە کۆن و تەڕو تەراوەکانی یەکێتیدا بکات، هەر لەسەرەتاوە ئاشکرایە خەریکە پاڵ بە دیوارێکەوە ئەدات، کەبناغەکەی سەرئاوی لافاوێکی لیخن کەوتوە، گۆڕان کاتی خۆی توانی هاوسەنگی یەکێتی بشکێنێ، بەڵام گۆڕانی ئێستا ناتوانێ هاوسەنگی یەکێتی ڕاست کاتەوە.

بەجیا لەوەش پێناچێت گۆڕانیش بەنیاز بێت خۆی بخاتە ناو گێژاوی ئایندەیەکەوە، کە ناڕۆشنە، لە کاتێکدا یەکێتی ناڕۆشنە چۆن لەو زەلکاوەی تێیکەوتوە بێتە دەرەوە، ئیترئەم بانگەوازەی بافڵ بۆ یەکگرتنەوەیان هیچ کەڵکێکی بۆ گۆڕان نابێت جگە لە کۆتایی هێنان بەتەمەنی هەڵسورانی سیاسیان بە ناوی گۆڕانەوە.

یەکگرتنەوەی گۆڕان و یەکێتی لەهەر ئاستێکدا ڕێک بکەوێت، بەجیا لەوەی کاریگەری لەسەر هەڵسانەوەی هاوسەنگی یەکێتی نابێت، لەلایەکی ترەوە ئایندەیەکی تەواو تەڵخ دەخاتە بەردەم ئەو هەڵسوراوانەی تا ئێستا لە گۆڕاندا کارێک دەکەن. لەهەمان کاتدا یەکێتیش دەکەوێتە ناو قەیران و گێژاوێکی زیاتر لەوەی کە ئێستا تیایدا دەژی، کەسەری خۆی و گۆڕانیش دەکات بە قورا.

یەکێتی نیشتمانی لەم دۆخەی ئێستادا یەک ڕێگە لە بەردەمیدایە کەئەگەری فرسەتی پاراستنی مانەوەی خۆی بپارێزێت، جا گۆڕان لەگەڵیا پێک دێت یان نا، قەبوڵ کردنی ئەو قەدەرانەیە کە پارتی لە ئێستادا مامەڵەی لە گەڵ حکومەتی عێراق و هەلومەرجی پاراستنی سەرمایەگوزاری و جۆرێکی تر لەتاڵانچێتی خۆی ڕێکدەخات، چونکە یەکێتی هاوشان وهاوکاری تەواوی پارتیە لە داسەپاندنی حکومەتی دژی خەڵکیدا، هەر بۆیە ناچارە پێشوازی لە پەیامەکەی بارزانی بکات و

بەواتە ناو هەڵەی کەبونەوەکانەوە پێویست ناکات پێزی بەرژەوەندی خەڵک بجونەوە.